



59.

koiliblikas

august 2021

Ülle Saatmäe taimetrükikangas.
Autori foto



Aasta Tekstiilikunstnik Ülle Saatmäe. Foto Toomas Huik



Ülle foto suvistest tegemistest.

Tekstiilipreemiad 2020

Eesti Tekstiilikunstnike Liit õnnitles

7. juunil ARS Kunstlinnakus aastapreemia laureaate ja esitles väljaannet TEGIJAD.

Aasta Tekstiilikunstniku preemia nominentideks esitati Elna Kaasik, Aet Ollisaar, kunstnikeduo Kadi Pajupuu/Marilyn Piirsalu, Ülle Saatmäe ja Erika Tammperre.

Tunnustuse Aasta Tekstiilikunstnik 2020 pälvis Ülle Saatmäe.

Ülle Saatmäe pälvis Aasta Tekstiilikunstniku tiitli jätkusuutliku looduslähedase temaatika ja teostuse veenva rakendamise eest. Ülle Saatmäe on pärit Läänemaalt Paatsalust, kus valmib suurem osa tema taimedega trükitud kangastest ja loodusfotodest. Ise ütleb autor oma kangaste kohta nii: "Olen püüdnud oma taimedega trükitud kangastele taimepigmentide varjatud mitmekesisuse. Kasutan mõnd lihtsat peitsainet nagu ikka taimedega värvimisel, kõik muu on tulnud taimedest otsekontaktis kangapinnaga kuumas keskkonnas. See on minu fotosüntees, kus küll uusi aineid ei teki, kuid ehk uusi mõttevirkendusi."

2020. aastal toimusid Ülle Saatmäe isikunäitused Lihulas Tapa-maja galeriis, Vatla mõisas ja HOP galeriis, aasta lõpus oli Ülle Saatmäe fotode väljapanek esil Telliskivi loomelinnakus.

Žürii koosseisu kuulusid Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseumi direktor ja disainikogu kuraator Kai Lobjakas (žürii esinaine), Aasta Tekstiilikunstnik 2019 Krista Leesi, Aasta Noor Tekstiilikunstnik 2019 Maryliis Teinfeldt-Grins, sisearhitekt Andres Labi, Eesti Kunstnike Liidu president Elin Kard, kunstiteadlane Vappu Thurlow ning disainikriitik Karin Paulus. Tekstiilikunstnike tegevust tunnustati kolmes kategoorias: Aasta Tekstiilikunstnik, Aasta Noor Tekstiilikunstnik ja Aasta Tegu. Tunnustuse pälvinud autorite loominguga väljapanek toimub aasta lõpus Pärnus Uue Kunsti Muuseumis korraldataval liidu aastanäitusel.

Aasta nooreks tekstiilikunstnikuks valiti Karl-Artur Korsar.

Korsar pälvis preemia tervikliku ja töömahuka tulemuse eest omanimelise kaubamärgi KarlKorsar arendamisel.

Aasta tekstiilitegu 2020 on Marju Raabe tegevus Eesti tekstiilivaldkonna tutvustamisel ja mõtestamisel.

Raabe pälvis tunnustuse tekstiilialase tegevuse eest: kirikutekstiile ja eriala laiemalt puudutava järjepideva kroonika ja analüüsi eest isikliku ajaveebi formaadis ning kirikutekstiilialase sümposiumi "Kirikutekstiil kui sõnumitooja" korraldamise eest 2020. aastal.



EteKL tunnustuse Aasta Tegu laureaati Marju Raabet õnnitleb Kai Lobjakas. Foto Toomas Huik
Karl-Artur Korsari looming näitusel Evald Okase muuseumis, suvi 2021. Foto Kadi Pajupuu





Nominendid

ARS Kunstilinnakus

Näitus oli kuni juuni lõpuni avatud ARS Kunstilinnaku Stuudio 98 ruumis.

Eesti Tekstiilikunstnike Liit jagas märtsi lõpus traditsiooniliselt aastapreemiaid ning kuni juuni lõpuni oli Aasta Tekstiilikunstnik 2020 preemia nominentide näitus avatud Tallinnas ARSi majas.

VIIS on märk viiest nominendist, aga kannab endas ka tähendust elamise viis, sedaviisi, kuidas midagi tehakse või kuidas miski toimub, tegevuse või toimumise laad, moodus, meetod, võte.

Kõik preemia Aasta Tekstiilikunstnik 2020 nominendid on oma loomingus erilised ja erinevad, tegutsevad ja loovad omal viisil. 2020. aasta on kõigile autoritele olnud loominguliselt aktiivne ning preemia nominendid on paistnud silma isikunäituste korraldamise või osalemisega rahvusvahelisel näitustel Eestis ja kaugemal.

Fotod Toomas Huik, Kadi Pajupuu

Elna Kaasik tutvustab oma töid külalisele Jaapanist





Raamatuesitlusel osalejaid.



Kohalviibinud Aastapreemiade laureaadid esinesid tervitustega. Kõneleb Ene Pars.



Raamatu TEGIJAD esitlus ARS kunstlinnakus

Eesti Tekstiilikunstnike esitles 7. juunil ARS Kunstlinnakus väljaannet TEGIJAD, mille koostajad on Kadi Pajupuu ja Aet Ollisaar, kujundaja Kadi Pajupuu, väljaandes leiduvate fotode autoriteks Toomas Huik, Marilyn Piirsalu ja kaanefoto autor Are Tralla, saatesõna on inglise keelde tõlkinud Marju Roos ja väljaande tekstide toimetamisele aitas kaasa Mare Ollisaar. Väljaande koostamise algatajaks oli Eesti Tekstiilikunstnike Liidu juhatus ja raamatu ilmumise muutis võimalikuks Eesti Kultuurkapital.

Kes esitlusele ei jõudnud, siis väljaannet on võimalik soetada liidu e-poest:

<https://www.tekstiilikunst.ee/pood>

Fotod Toomas Huik



Ehalill Halliste. Aet Ollisaar

ARS kunstilinnaku Stúdio 98 on võõrustanud sel aastal mitut tekstiilinäitust.

Fotod Marilyn Piirsalu

NeLi+1

Ehalill Halliste, Mariann Kallas, Maasike Maasik, Aet Ollisaar ja Erika Tammper

Eesti Tekstiilikunstnike Liit alustas ARSi majas Stúdio 98 ruumides liidu aasta-preemiate nominentide tööde tutvustamist detsembris 2020, veebruaris 2021 avaneb vaatajatele uuendatud ekspositsioon Ehalill Halliste, Mariann Kallase, Maasike Maasiku, Aet Ollisaare ja Erika Tammper

Preemia Aasta Tekstiilikunstnik 2019 nominendid olid Ehalill Halliste, Mariann Kallas, Krista Leesi, Eva Mustonen, Aet Ollisaar ja Erika Tammper, elutöö preemia pälvis Maasike Maasik.

Ehalill Halliste on kunstnik, kes elab ja töötab Kohilas. Peamiselt gobeläntehtnikas valminud tööde teemad on seotud

Eesti kultuuripärandi ja loodusega, sageli on autor ammutanud inspiratsiooni rahvakunstist. Viimaste aastate loomingu on Ehalill Halliste uurinud Eesti rahvuskivi paekivi kihistusi ja värvimängu ning tõlkinud need pinnad tundlikeks gobeläänvaipadeks.

Mariann Kallase vaipade peamine motiiv on maastik, nii linnamaastik kui avarad maastikuvaated, mille osaks on ka figuraalsed kompositsioonid. Gobeläänidele iseloomulik koloriit varieerub jõulisest sinisest ja punasest heledate toonideni, värvipindu ilmestavad graafiliselt läbi kootud detailid. Autor liidab sageli oma vaibad mitmest osast koosnevateks kompositsioonideks.

Maasike Maasik on tuntud gobeläntehtnik kui väljendusvahendi võimaluste uurijana, arendades oma loomingu jätkuvalt edasi omanäolist käekirja. Tema gobeläänid on nagu poeetilised jutustused, millelt võib leida muinasjutulisi tegelasi ja loodusmotiive. Väga oluline on Maasike Maasiku panus tekstiilikunsti haridusse, Eesti Kunstiakadeemia pikaajalise õppejõuna on ta oma teadmisi ja

oskusi edasi andnud mitme põlvkonna tekstiilikunstnikele.

Aet Ollisaar elab ja töötab Tartus, pühendudes nii oma loomingu, kui ka tekstiiliosakonna juhtimisele ja tudengite juhendamisele Kõrgemas Kunstikoolis Pallas. Tema vaibad on sageli improvisatsioonilised, vabalt langevate niitidega maalitud värvipinnad, mis moodustavad koos leidmaterjalidega ootamatuid kooslusi. Viimastel aastatel on autor taas innustunud gobeläntehtnikas piltvaipade kudumisest, kujutades unenäolisi ja mälusoppides peituvaid maastikke.

Erika Tammper on tuntud kui mastaapsete värviküllaste kudumite looja, 2020. aasta lõpus isikunäitusel „Pimedalegi selge“ Tartu Kunstimajas oli võimalus näha ülevaadet autori töödest. Viimasel aastakümnel, pärast nägemise kaotust, on autor teostanud põnevaid ruumilisi teoseid abikaasa Taso Tammper ja digitaalse värvimääraja toel. Tänavu osaleb Erika Tammper oma teosega ka rahvusvahelisel gobelääninäitusel Artapestry 6, mille esmaekspositsioon avati Taanis veebruari alguses.



Maasike Maasik



Mariann Kallas



Wallpaper / Kallerei
(*Sein + paber = tapeet / Kallerei*)
Kunstmuru

Tartu Kunstmuuseumis

Krista Leesi VERBARIUM

12.06.2021–03.10.2021

Tartu Kunstmuuseumil on hea meel tuua külastajateni Krista Leesi (s 1966) isikunäitus „Verbarium“. Publiku ees laotub laiali eeskätt Tartust, ent ka Pariisist, Prantsusmaast ja pisut Tallinnastki inspireeritud mustrimaailm. Peene sõnamängu kaudu, millele viitab ka näituse pealkiri, leiavad uue nutika tõlgenduse viltune maja ehk Barclay de Tolly maja, tartulikud kahekorruselised kuurid ehk kallereid, Tartu ja Pariisi grafiti liiklusmärkidel ja palju muud siin-seal linnaruumis leiduvat.

Krista Leesi on eesti tekstiilikunstnik ja -disainer, kelle loomingut iseloomustab keele ja visuaalse kujutise nutikas kontseptuaalne ühendamine. Tuttavad objektid, pildid ning keskkonnad saavad Leesi sekkumisel uue ja teravmeelse tähenduse. Leesi ühendab isikupäraselt tekstiilikunsti ajaloolisi võtteid ja praktikaid, erinevaid materjale ja kaasaegseid ideid. Tema teosed suunavad publikut leidma peidetud tähendusi, looma seoseid erinevate narratiivide vahel ning mänguliselt kaasa mõtlema.

Tehniliselt tugev teostus ja efektne disainikeel Leesi loomingus pakuvad lisaks põnevale sisule nii esteetiliselt elamust kui ka praktilist väljundit. Tegu on suurepärase näitega piiride hägustumisest disaini ja kaasaegse kunsti vahel. Leesi teosed teeb unikaalseks asjaolu, et kunst ja disain on võrdselt tähtsad: mõlema omadused on tugevalt ning õnnestunult esil.

Krista Leesi väljapanek seob endas kahte Tartmusi olulist näitusesuunda: eesmärgi eksponeerida aktuaalsete nüüdisautorite loomingut ning tuua Lõuna-Eesti publikuni ka disaini- ja tarbekunsti eredaid näiteid. Tähelepanuväärseks muudab väljapaneku ka Leesi oskus ja tahe läheneda näitusele kohaspsüüfiliselt, suhestuda Tartuga ning siduda see loominguliselt suuremasse konteksti, nii-öelda maailmakaardile.

Kuraator: Joanna Hoffmann

Graafiline disainer: Heino Prunsveld

Koordinaator: Kristlyn Liier

Haridus- ja publikuprogramm: Kristel Sibul

Näituse meeskond: Richard Adang, Tanel Asmer, Indrek Grigor, Joanna Hoffmann, Margus Joonsalu, Jaanika Kuznetsova, Katrin Lööke, Taavi Piibemann, Anti Saar, Peeter Talvistu, Kristo Tamm, Urmo Teekivi



Toile, Tartu ja Tolly maja



***Krista Leesi ja kursusekaaslased
1993. aasta lennust ning Signe
Kivi näituse avamisel.***

Foto Heino Prunsvelt



AEGA ON AEGA EI OLE Aet Ollisaar ja Madis Liplap

galeriis Pallas 15.-31. 07.2021

Näituse avamine 14.07. kell 17.00 - 19.00

Kuidas leida tasakaalu üleliigse ja puuduva vahel? Aet Ollisaar ja Madis Liplap mängivad galeriis Pallas ideede ja ajaga. Ajaga on keeruline lugu – kord on seda nii palju, et kipub lausa üle jääma, ja samas on aega alati puudu. Kahe äärmuse vahel tasakaalu leidmine on peaaegu võimatu. Nii tundub sageli, et need reaalsused eksisteerivad korraga samaaegselt, teineteist justkui välistades ja samas täiendades. Ideid on alati rohkem kui aega, kuid just aja puudumine võib ootamatult viia uute avastusteni. Aega on. Aega ei ole. Kahte autorit seob omavahel ühine tööruum Tartus Aparaaditehases, mis kannab tinglikku nimetust Studio 100 ja on praeguseks tegutsenud neli aastat. Nende aastate jooksul on mõlemal valminud omajagu erinevaid projekte ning

korraldatud mitmeid näitusi. Samuti on seljataga ühiseid kogemusi õppejõutööst ja näituseprojektidest Kõrgemas Kunstikoolis Pallas alates 1990ndate aastate lõpust tänaseni. Studio 100 kui loominguline keskkond on innustanud autoreid nii oma loomeprojektide teostamisel kui ka pakunud võimalust erialasteks diskussioonideks. Näitus on Aet Ollisaare ja Madis Liplapi esimene suurem ühisekspositsioon Tartus, mis tähistab ka mõlema autori olulisi tähtpäevi. Aet Ollisaar on tekstiilikunstnik, kes lähtub piltvaipade loomisel traditsioonilisest kudumistehnikast, kuid on toonud teostesse ka improvisatsioonilisi elemente, maalilisi lõimepindu ning oluliste lugudega esemeid. Ekspositsiooni keskmes on viimastel aastatel Studios 100 valminud gobeläänide seeria, kuid valikus on ka varasemaid teoseid läbi kogu autori 30-aastase Tartu-perioodi. Oluline roll tööde valmimise juures on ajal või ka selle puudumisel, nii pikaajalise protsessi tulemusel kui hetkeimprovisatsioonide ajal sündinud teostes kasutatud materjalidel on tihti seljataga juba mitu varasemat elu. Madis Liplap on sisekujundaja, kes on loonud ka mitmeid näitusekujundusi Tartus, Tallinnas, Pärnus ja kaugemal. Madis Liplapi loomingut iseloomustab mitmekülgus ja tundlik materjalivalik – autor on tegelenud nii sisustusdisaini objektide kui ka graafiliste visanditega. Näitusel galeriis Pallas näitab Madis Liplap mõtteid, mis on tekkinud paaril viimasel aastal. Midagi minimalismi ja maksimalismi vahepealt, midagi tõsist ja midagi veidrat, midagi suurt ja punast ja siis natuke väikest ja veidi-



ke sinist ja triibulist... Läbivaks materjaliks on väikese profiiliga puitliistud, millest on kombineeritud erinevaid konstruktsioone nii kasutatavaks mööbliks kui ka milleksi mitteotstarbekaks. Aeg ei peatu.

Näituse kuraator on Aet Ollisaar ja kujundaja Madis Liplap. Aet Ollisaare tööde valmimist on toetanud Eesti Kultuurkapital. Näituse korraldamist toetab Kõrgem Kunstikool Pallas.



Merike Roodla, Sirje Raudsepp, Sigrid Huik, Ainikki Eiskop, Anne Tootmaa näituse avamisel.



ÕHUS JA VEES

Ainikki Eiskopi, Sigrid Huigi, Sirje Raudsepa, Merike Roodla ja Anne Tootmaa siidimaalide näitus Saaremaa Kunstistuudios 5.05 – 1.06 2021.

See oli aasta tagasi, kui Anne meid oma hubasesse galeriisse näitust tegema kutsus. Oleme neljakesi esinenud päris mitmel korral ja esimest korda juba 10 aastat tagasi. Pikaajaline kogemus on näidanud, et selline kooslus sobib meile ja meie loomingule hästi. Vaheldust ja värskust lisas seekord galerii-perenaine ise.

Juba teist kevadet järjest tuli arvestada piirangutega suhtlemises ja liikumises. Digisuhtlus, pea olematud reisivõimalused, lisaks kõikvõimalikud maskid ja visiirid – kõik see mõjutas ka meie loomingut ja unistused vabadusest väljendusid siidikanagal. Vaadates taevasse ja sügavale vette, inspireeris linnulend ja kalade ränd merest jõkke ning tagasi.

Ühisel nõul otsustasime maalida väikesemõõdulisi töid. Ruudu ja salli formaat seab piirid, aga on ka väga inspireeriv. Sei-



natäis ruuduformaadis töid moodustasid värviküllase ja sisuka koosluse. Suurem osa töid valmiski sellel kevadel. Lisaks eksponeeris Sigrid esmakordselt 31 aastat tagasi valminud siidimaalinguga sirmi.

Näituse avamine kulges hoogsalt nagu Anne galeriile omane. Just olid leevenenud piirangud ja jälle oli lubatud galeriid avada, ruumi siseneda ja veidi vabamalt suhelda. Kogunes uudishimulikke kunstipublikut, kes polnud kuid näitusele pääsenud. Musitseeris Anne andekas lapselaps, kes juhendaja kaasabil pani kogu publiku rütmipille mängima ja muusikalisel etteastel kaasa lööma.

Saaremaa kultuurisündmusi kajastab aktiivselt kohalik Kadi raadio ja nii olime ka meie kutsutud otseeetrisse oma näitusest rääkima. Lisaks külastas meie näitust ERRi Kultuuriuudi-

sed ja Anne tutvustas näitust läbi kaamerasilma. Janu kultuuri järele oli kevadel kõigil väga suur.

Kultuuriuudiste link:

<https://kultuur.err.ee/1608202390/anne-tootmaa-piirangu-te-ajal-tuleb-inspiratsiooni-juurde>

Ainikki Eiskop, Sigrid Huik

MÕTEERIA

Marilyn Piirsalu ja
Kadi Pajupuu

10.07.–29.08.2021

Vana-Võromaa Kultuurikoda



Marilyn Piirsalu. Mimi Kri

2013. aastal oli meil Marilyniga näitus Mõterjal (mõte + materjal) Pärnu muuseumis, nüüd siis MÕTEERIA (mõte + mateeria) Võrus. Esitleme kolme teematsiooni jaotatud mõtteid, kus tekstiilidele omane sünniloogika ja koospüsímise kord toetab teoste sisulisi püüdlusi: kõnetada, äratada kaaskogemishetki ja äratundmisi.

Kujutamine. Mõtlus

Marilynilt valmis selleks näituseks (no tõesti, hull kiirus: kuus vaipa kevadega!) vaipade seeria, kus mõtlik üksiolija paigutatub õhurikkale taustale, värvid on sordiini all. Hommikukohvijooja, paberlennukivaatleja, peegliga kohtuv kana, alastust tätoveeringuga peitev Mimi, potipuu, avarasse maastikku istutatud kodule. Seeria räägib askeesist ja unistamise luksusest, kujutusviisis on taotluslikult ühendatud põime pealesunnitud kohmakus ja tikandi üle- ja ümberjutustav vabalt ratsutav joon.

Mina eksponeerin selles mõtluse-teemas ühte tööd möödunud sajandist. Valisin just selle vaiba, sest töö “Kestev ennetulevik” tegeles samade unistuslike teemadega, mis Marilynil tänased vaibad ja ka visuaalne võttestik: tähendusega laetud element lihtsal taustal, on kuidagi sarnane.

Leiutamine. Jonn

Meie töö Kadipuu OÜs sisaldab kunstiprojekte ja tekstiiltehniliste vahendite leiutamist ja müüki. Näitusele Mõteeria on toodud töövahendi RailReediga kootud tekstiile, kus lõimeti-heduse kontrollitud muutmise loob voolavaid jooni ja kanga

tiheduse muutmise kudumise käigus lubab kangasse luua kontrollitud struktuurimuutusi.

Pinnast põgenevad koeaasad loovad seeria karvaseid metsikuid kangaid, ka siin loob jonn, võitlus tavapärase ja oodatud tehnikapärasusega teistmoodi ilmea tekstiile.

Traditsioonide vastu jonnimisest on sündinud ka MultiWeave tehnika: kangakudumismeetod, kus koelõng juhatakse vabalt valitud viisil siuglema ümber ajutiselt toetatud lõimeasade. MultiWeave on Kõrgemas Kunstikoolis Pallas läbi viidud rakendusuringu osa. MultiWeave on kolmikportree “Kohtumõistjad” tehnika.

Valge võtab ruumi. Rutiin

Marilyni installatsioon aastast 2020, kannab nime Loetud. See koosneb käsitsi silmuskootud palakatest, mis lubab vaatajal liikuda rutiinist raskete tuhandetest silmustest koosnevate sammaste vahel. Sammastele on projitseeritud nägu hääletult liikuvate huultega, numbreid loendav autor rõhutab selle maailma sündi element-elementi, hetk-hetke haaval. Töö oli meie näitusel HOP galeriis 2020 aasta eriolukorra-alguse-näitusel. Nüüd Võrus, üksinda ruumis, on see palju mõjusam.

Täname: Eesti Kultuurkapital, külalistemaja Mõisa Ait, Rene Nõmmiste, Indrek Kits, Lauri Kütt, Laura Ruuder, Reijo Kesa (Vado International)



Marilyn Piirsalu eksponeerib installatsioone ja kuut lugudega vaipa, viimased kannavad aastanumbrit 2021.



Kadi Pajupuu. Kohtumõistjad. Kolm MultiWeave tehnikas portreed.

Ainikki Eiskop.

Siidimaalide näitus

KÕIK NEED IMEILSED HOMMIKUD...

Hiiumaal, Kõrgessaare
raamatukogus 20.07 –
10.09.2021



See pole ju saladus, et Hiiumaa on üks maagiline koht, mis paljude eestimaalaste südamed ja meeled alatiseks endale võidab. Siinne eripalgeline loodus võib ja inspireerib igal aastaajal. Hom-

mikused jalutuskäigud metsas ja mere ääres on täis värve, lõhnu ja helisid, mis tiivustavad mind uusi töid looma.

Minu väikse siidimaalinäituse üks pool koosneb varakevadistest hetkedest lin-

dude pesitsusajal. Need tööd olid esmakordselt väljas Kuressaare Kunstistuudio galeriis mais 2021. Lisaks maalisin Reigi triibuseeliku-maastikke, mis mul on samuti ammu plaanis olnud. **A.E**



KUUP. Kadri Jäätma (keraamika), Heigo Jelle (skulptuur), Kadi Pajupuu (tekstiil) Haapsalu Linnagaleriis 10-29. augustini.

Epp Mardi LÕPUTU ALGUS

Võrus, Stedingu kohvikus
kuni 1.07-31.09.2021.

Epu tööd klappivad ajastukihte eksponeerivate seintega orgaaniliselt, tekib tunne, et läbi seinte tulevad möödunud aegade inimesed, kes meid salamisi jälgivad.

NÄITUS



GENIUS LOCI II. LEGEND. ЛЕГЕНДА.

1781.2021.

2.07-22.08.2021

Foto Reigi pastoraadi FB lehelt.

REIGI PASTORAAT

Koht, mis on tühi, vaene ja mahajäetud.

**Siit on maha rebitud, ära lammutatud
ja minema viidud kõik, mis väärtuslik ja
ometi tekib igal hoones viibijal tunne, et
midagi on veel alles – midagi, mis annab
endast märku, kui kuulata. Laenates
Madis Kõivult, ei saa see olla muu, kui
“kohavaimud” – Genius Loci.**

Keisrinna Katariina II, vürst Potjomkin, intriigid ja vandenõud. Imperaatorliku Venemaa pealinn ja Hiiumaa, Reigi kihelkond ning 1000 hiiurootslast selle kõige keskpunktis. 240 aastat tagasi, 1781 aastal, saab teoks Katariina II ja vürst Potjomkini suurejooneline „ümberasujate plaan”. Üle tuhande Reigi rootslase saadetakse Hiiumaalt välja nn. Uus-Venemaale. Vaid paarsada rootslast jääb kohale, Reigi kirikumõisa teenima.

Mis neist saab, ongi lugu mida me püüame jutustada. Reigi kihelkond muutub teistsuguseks, sarnasemaks sellele, millisena seda täna tunneme.

Kadunud rootslaste legend elab aga edasi.

Tekstiilikunst on selle aasta näitusel kui metafüüsiline peegeldus omaaegsest kuulsast hiiurootslaste kangakudumiskunstist, kuid kaasaegses lõimes.

Tänaste Eesti tekstiilikunstnike ja disainerite mitmekesine, meisterlik loodu punub oma niidid Legendi osaks, aidates jutustada ning lisades omi lõngu ja legende.

Näitusel osalevad Eesti tekstiilikunstnikud, kunstnikud ja disainerid: Anu Raud, Lylia Meister, Erika Pedak, Tambet Pedak, Krista Leesi, Marilyn Piirsalu, Kadi Pajupuu (tehnik autor), Ülle Raadik, Ülle Saatmäe, Tiiu Valdma, Aet Ollisaar, Katrin Pere, Ilme Rätsep, Liis Kalda, Valev Sein.



Lyljan Meister, Aet Ollisaar, Ülle Saatmäe, Tambet Pedak, Ülle Raadik, Anu Raud, Erika Pedak, Valev Sein. Ees kuraatorid Kalli Sein, Maret Kukkur. Foto: Kaja Hiis-Rinne

Sel suvel tahame lülitada näituse juurde ka lugemisõhtud „Näitleja loeb”.

Lugemine toimub viiel erineval suveõhtul (ühel õhtul nädalas) viie erineva näitleja poolt. Loetakse Herman Sergo „Näkima-dalaid” - ikka seda sama lugu, vastasseisude ja väljasaatmise Legendi.

Mitmel õhtul näituse jooksul saavad toimuma kuraatorite tuurid. Kalli Sein räägib välja pandud tekstiilikunstist ja Maret Kukkur lisab sellele ajaloofooni.

Neid teeme siis, kui hämaramaks läheb ja vaimud majas liikuma hakkavad. Kuraatorituuride ajal pääseb ka keldrisse, mis muidu külastajatele suletud on.

Näituse kujundus, kontseptsioon ja ajaloo-osa: Maret Kukkur
Kunstiosa kuraator: Kalli Sein

Plakat: Edward Johansson (trükistuudio Ahvaland, Ahvenamaa)

Näitust toetab Kultuurkapital

Foto: Ülle Saatmäe





Ülle Raadik tutvustab oma ekspositsiooni Reigi pastoraadi näitusel:

Altarid, Ecce Homo, 6 osa 2002-2021 Plekk-kangaste teema tuli mulle isa töökojast “koju kätte” aastatel, mil valmistusin kolima 10-ndat korda oma elus.

Olete ehk tundnud – see on elus eriline aeg. Ekskursioon minevikku. Tasub võtta endale aega, kiirustada aeglaselt... Vaatad asju, mis kuuluvad sulle, sinu perele. Mõtled, miks nad sul on. Kui nad on armsad, siis miks olen nad ammu unustanud? Ja kui ma ei mõista, miks nad mul on – siis, tõesti, miks nad mul üldse on? Saad teada, kes oled, kuidas oled saanud selleks, kes oled täna. Mälestused tikime kuldniidiga – elu Altarid. „Emme, kust sa tead et tuleb mälestus?“

Kreenholm. 2 osa 6-osalisest tööst, 2000+. Kreenholmi toorkangas, niieraamid. Trükitud Hermani Linnuse laululaval, kofreeritud papi abil. Värv: EKAR-trükk.

Täna, 2021, vaatan Kreenholmi siinse näituse – ajalooliste muutuste ja paratamatuste – kontekstis. See oli lihtsalt VA-RESTESAAR, keset kohisevat Narva koskede vett. Ütles mulle Narvas sündinud isa.

1875 KOLIS sinna industriaalarhitektuur, KOLISID sisse töölis-
pered, varsti terve linnak.

100 aastat hiljem KOLISID automaatteljed. 1972 aastast mäletan mina juba värsket disainisuunda viimistlusvabrikus – oli ERKI tekstiili suvepraktika. Plaanimajanduse aegadel oli Kreenholmi Manufaktuuriil õitseajad. Peale välismaa aja-
kirjadest pildistatud fotode töötlemisel saadud kavandite sobisid meiega kavandid. Enne jagati meile vihikuke “В этом году в моде». See teatas, et “большой горошек на фоне маленького», ja mustvalge foto all servas oli «Голубой на желтом». Iga eestlane sai ilusa voodipesu.

1994 KOLIS juhtimine uuele omanikule, Rootsi tekstiilikom-
paniile. Paljud meie tekstiilikad mäletavad kunstinõukogusid uute mustrite ostmiseks 1997-98, mul oli au olla žüriis.

2000 oli minu kohus vahendada Narvas meie kunstnike ja Kreenholmi-baasi võimalusi *landart* + integratsiooni projek-
tis Hermani Linnuse hoovis (Kunstisüvi, S.Eelma, R.Prääts) Kreenholm jagas lahkelt võimalikku vedelevat kolu, aga elas veel.

2010 KOLIS ka Rootslaste seltskond välja

2019+ KOLIS osalt sisse kultuur

2025? KOLIVAD renoveeritud kinnisvarasse tulevased korte-
riomanikud. (FB)

<https://kultuur.err.ee/1608264852/hiiumaal-naeb-hiiurootslastest-inspiree-ritud-kaasaegset-eesti-kangakunsti>



Lilian Meister, "Küüdikäijad". Lilian on tunnustatud tekstiilkunstnik ja aiandus-asjatundja, tema soe emotsionaalne, isiklikust kogemusest lähtuv puudutus annab esemetele hinge ja paneb taimed õitsema.

Sussipaarid saatmas reigirootslasi teekonnal, fotodel Katariina II ja vürst Potjomkin, küüditamisotsuse langetajad.

Tiiu Valdma. Tiiu on Hiiumaal elav ja töötav tekstiilkunstnik, meie raudvara. Vaemla Villavabriku omanik, ülestöötaja ja mudelite looja.

@reigipastoraat



Mariann Kallas JAGATUD MÄLESTUSED

*Riias Läti seltsi majas
avati Kaire Tali eestvõtmisel
Mariann Kallase gobeläänide
näitus. Mariann tutvustas näitust
Läti televisioonis.*

Riia Läti Seltsi algatus eksponeetida kord
aastas Eesti tekstiilikunsti on saanud

traditsiooniks. Seekordne väljapanek on
juba seitsmes. Mariann Kallase gobelää-
nid kaunistavad palee valget saali kuni
augusti lõpuni.



*Maryliis oli 20. mai kultuurisaates OP. Kolleegi tutvustatakse: Multitalent Maryliis Teinfeldt-Grins nopib
preemiaid nii tekstiilikunstniku kui luuletajana. Saates luges Maryliis kodumurdes kirjatud luulet ja
kommenteeris oma tekstiili, mis oli saate ajal lauakatteks.*



**Valmis film PÄRAND.
ANU RAUD.** (1h 14 min)
Tartu Elektriteatris
toimus 19. veebruaril
filmi linastus
ja kohtumine
kunstnikuga.

Kunstnik Anu Raud mõtisklemas inimese juurtest ja latvadest, unistustest ja vajadusest midagi endast maha jätta, hävimatutest väärtustest ja väikeste asjade völust.

Filmi järel liitub vestlusringiga peategelane Anu Raud. Vestlus juhib Pallase tekstiiliosakonna juhataja Aet Ollisaar.

Film linastub eesti keeles. Pikkus 1h 14m + vestlus.

Tekstiilikunstnik Anu Raud naudib väga elu vanaisa talus Käärikul. Ta pole kunagi mõelnud seal millegi lammutamisest lihtsalt sellepärast, et see on vana. Või muutmisest muutmise pärast. Talle

meeldib, kui teda ümbritsev on täis tipitud elu.

Anule meeldivad ka väikesed asjad – need lihtsalt sobivad maale. Ta ihkab näha väikseid teid ja väikseid külasid. Ta leiab, et väikestes kohtades võivad inimesed kasvada palju suuremaks kui suurtes. Ja suuremates kohtades jäävad tema arvates inimesed lihtsalt väikeks. Mõtlemiselt.

Filmitegijad: režissöör-operaator-moniteerija Erle Veber, platsiheli salvestajad Mart Kessel-Otsa, Tanel Paats ja Erik Norkroos. Heli järeltöötuse tegija Har-mo Kallaste, produtsent Erik Norkroos.

Film: ELNA KAASIK, TEKSTIILIKUNSTNIKU LOOMETEE

Film sai teoks mõne nädalaga – Estonia Japan Showroomi esindaja Wakui-san, Japan-Estonia Sõprusühingu sekretär Arai-san ja Kertu ja Riho Bramanise ühisel meeskonnatööl.

Esilinastus toimus laupäeval, 27. veebruaril, videosilla vahendusel vestlesime vaatajatega. Mul on au olla esimene filmiseerias, et tutvustada lisaks Eesti e-riigi kuvandile ka kunsti-disainiriiki.

Elna Kaasik



<https://youtu.be/DX0bi8dpU0w>

Lylian Meister

AARETE SAAR

1.04–30.04.2021

Nelja Nurga Galerii

Aarete saar on inspireeritud Hiiumaast, eriti siinsetest meresõidu ja -röövli lugudest ning Suuremõisa lossist, mille tagaukse võtmed on mul Hiiumaa Ametikooli aianduse juhtõpetajana taskus. Samas terendab siin ka Tori raudteejaam, minu isiklik varakamber mandril, maetud rahapadadega Soomaa serval, kus kaardimängus on varandusi maha mängitud, ennast metsa poodud, elu põletatud ja armukesi peetud. Kõik seosed on mõistagi meelevaldsed, eklektilised, värvilised ja kõhutunde pealt kokku pandud. Samas olen ma kõige sellega rohkem kui seotud: näitus kõneleb rahu- tusest, igatsusest, otsingutest, teekon- nast ja kohati mõttetutest ihadest.

Ehitasin Nelja Nurga Galeriisse paabulin- nu-kangastest Suuremõisa õhulossi koos kadunud pruutide ja merekaartidega, millel aarete leidmise juhiseid, eksitajaid ja surmalõksud. Lavastasin lauaaluse laevahuku, muutsin taevasinise vatiteki mereks koos punase veini saartega, tik- kisin seinatäie pildikesi oma eraelust ja muutusin ise valgeks hiireks kaardilaua- l, kelle aardeid valvavad maod. Tikkisin ja liimisin roose, mille all saladusi jagada, joonistasin laenatud pliiaitsitega gloobu- sele uue mandri.

Ühesõnaga: tegin, mida tahtsin. Aarete otsimine on ju ainult ettekääne, tahan teekonda, mis mind tabaks ja rabaks.

Täna Kulkat näituse rahalise toetamise eest, Kaja Hiis-Rinnet fotode ja näituse ülespanekul osutatud hindamatu abi eest, Kalli Seina usalduse ja igakülgse toetuse eest. Täna Hiiumaa Ametikooli ja Suuremõisa loss MTÜ-d. Hiiumaa val- da täna ka, et suurepärase Nelja Nurga Galerii olemas on.



Fotod Nelja Nurga Galerii FB lehelt.

Riste Laasberg

KUJUTLETUD MAASTIKUD

Alates 3. maist on Viimsi Jaakobi kirikus avatud Riste Laasbergi gobeläänide näitus Kujutletud maastikud, mis tutvustab peamiselt viimase 7 aasta jooksul kavandatud ja kootud töid. Nende gobeläänide kavandamisel on üheks inspiratsiooniallikaks olnud maastik – maastik kui meenutus, tähelepanek või kujutelm. Esimest korda on eksponeeritud selle aasta veebruaris valminud töö Stroomi rand.



Kunst on disain on kunst KUMUs

7. maist 3. oktoobrini. Tekstiilikutest on esindatud: Leesi Erm, Anna Gerretz, Ilme-Anu Neemre, Ene Pars, Ülle Raadik, Mall Tomberg, Lea Walter.

<https://kultuur.err.ee/1608209812/galerii-kumu-uus-naitus-uurib-kunsti-ja-disaini-poiminguid-noukogude-ees-tis>



Juulia Aleksandra Mikson

EKA tekstiilidisaini lend 2021: BA

**Juulia Aleksandra Mikson - cum laude
Installatsioon „Sukamets“
2021**

Juhendaja / foto: Sten Saarits

Töö eesmärk on juhtida inimeste tähelepanu kahele asjale – ületootmine ja meeleto tarbimine, tuues paralleele metsanduse ja tekstiilitööstuse vahel.

Sukkade kehv kvaliteet paneb tarbijaid aina uusi ostma. Samal ajal tootja ei vastuta selle eest, mis tarbijast üle jääb. Suka hunnikud lagunevad looduses kuni 40 aastat, kuid ühte sukapaari kannab inimene keskmiselt ainult 6 korda. Metsade lageraie korral, sureb koos puudega ka sealne ökosüsteem. Puidust toodetakse asju nagu paber või pelletid, mis on mõeldud tavaliselt ühekordseks kasutuseks. Samas maha raiutud metsa taastumiseks kulub vähemalt 50 aastat, mõnel juhul üle 120 aasta.

Töö esitab vaatajale küsimusi: Kas on vaja võtta maha hektareid puid, et toota ühekordseid ja halvasti väärtustatudprodukte, mis omakorda vähendab ka puidu väärtust? Mis on lühiajalise kasutusega toodete tegelik hind? Mis hetkel saab meil asjadest küllalt? Mis juhtub kogu meie toodetud ainesega elukaare lõpus? Kus on toote elukaare lõpp ja kellel lasub vastutus jäätmeid käidelda?

**Lõpetajate portfooliod / EKA
lõputööde näitus TASE: <https://tase21.artun.ee/lopetajad/>**



Lisette Parika



Liisa Põldoja

Lisette Parika

Projekt 009 / Krõps

2019

Juhendajad: Kärt Ojavee, Annika

Kaldoja

Kaasautor: Eve Roosna

Fotod: Kristjan Mõru

Meie eesmärgiks oli välja töötada tervislik alternatiiv tavalistele kartulikrõpsudele. Eksperimenteerimiseks valisime Eestis väga levinud vetika — põisadru. Põisadru käisime ise korjamas, peamiselt Paljassaare poolsaarel ja Pirital. Korjatud vetikad tuli korralikult pesta ja puhastada ning täielikult kuivatada. Kuivatatud põisadru purustasime pulbriks, et seda oleks hõlpsam teiste koostisosadega segada. Krõpsude peamised koostisosad on põisadru, jahu, vesi, õli ja tärklis. Samuti katsetasime peedi, seemnesegude ja erinevate jahude lisamisega. Proovisime läbi umbes 30 erinevat retsepti, mille hulgast valisime välja 13 parimat arvestusel esitlemiseks. Kaasõpilaste ja külaliste lemmikuks osutusid neist 6, mille arendamisega soovime tulevikus jätkata.

Kuna tahtsime oma projektile ka veidi teaduslikku tausta ja väärtust lisada, viisime Tallinna Ülikooli laboris läbi katsed. Katsete eesmärgiks oli välja selgitada raskemetallide sisaldus meie korjatud vetikates. Täpsemalt uurisime plii ja kaadmiumi sisaldust põisadrus. Ükski meie saadud tulemustest ei ületanud Euroopa Liidu poolt määratud norme, mis on loodud seadustamaks raskemetallide sisaldust toidus.

Liisa Põldoja

Kalad (Eriala projekt: Siiditrükk)

2019

Juhendaja: Piret Valk

Siiditrükitehnikas on võimalik trükkida kangale mitmeid kihte, et saavutada soovitud tulemus. Inspireerusin sellest võimalusest, ning tekkis mõte kujutada kangal mitme trükitud kihiga mitmekihilist keerulist teemat, milleks on ookeanireostus.

Mikroplastik, mis jõuab meie maailmavetesse on suureks saasteallikaks ookeani elustikule. Plastik, mis laguneb pisemateks osadeks, satub kalade ja muude ookeani elanike kõhtudesse ning suure-

masse prügissee võivad elusolendid kinni jääda ning seetõttu leida oma lõpu.

Teine suur veereostusohu on vette satuvad kemikaalid. On veel kohti maailmas, kus tehased ja tööstusettevõtted juhivad kanalisatsiooni ja muu äravoolu ookeanidesse. Samuti satuvad vette kemikaalid või nafta tankerilekkest või õnnetuste tagajärjel. USA riikliku ookeani- ja atmosfääriamet (NOAA) andmetel oli USAs 2018. aastal 137 naftareostust.

Siiditrüki motiividena kujutasin ma kalasid, toidukarpide plastikut ja kemikaalileket ning trükkisin neid visuaale üksteise sisse, peale, alla ja kõrvale, moodustades kihilise disaini, mis kannab tähtsat sõnumit muredest, mida peaksime lahendama. Valisin väga rõõmsa ja värvikireva paleti kontrastina teema tõsidusele ja süngusele, et tõmmata probleemile rohkem tähelepanu.



Anastasia Rikk. Foto: Martin Buschmann



Inês Rodrigues Neves. Foto: Martin Buschmann



Anni Kivisto. Foto: Martin Buschmann

EKA tekstiilidisaini lend 2021: MA

Inês Rodrigues Neves - cum laude
Ühendused, jäljed ja kõik, mis on nende vahel
2021

Juhendaja: Nithikul Nimkulrat
Tehnika: installatsioon, segatehnika.

Jooned on loomulik osa loomisest. Nad moodustavad vorme ja kannavad endas looja kavatsusi, keha ja liikumist. Suutes kristalliseerida meie läbielatud kogemusi, arusaamu, visuaalseid teadmisi ja oskusi, on nad individuaalsed ja kordumatud — isiklikud jäljed. Asudes looja sfääris, saab neid pidada ka hübriidseks elementideks, mis on võimelised ühendama ja ületama kõiki distsipliine. Otsides ühenduste ja jälgede kokkupuuteid, keskendub antud projekt joonte loomisele kasutades graafilisi vahendeid — jälgi — ning tekstiili — ühendusi —; mõtiskledes kuidas joonistuste nägemine moondub ruumi ja reaalse maailma läbi. Vabanenuna laieneb joonistuste universum ja teeb looja dimensiooni ligipääsetavamaks. Jooned, mis on nüüd ligipääsetavad, on muutunud interaktiivseks. Kõik, kes jalutavad nende vahel, võivad saada seeläbi loojateks.

Ingrid Helena Pajo - cum laude,
Mari Adamsoni nimelise parima tekstiilitudengi stipendiumi laureaat
Labased tunnetused:
kangakudumine kui naasmine materjali
2021

Juhendaja: Eik Hermann
Tehnika: installatsioon, tegevuskunst

„Labased tunnetused: kangakudumine kui naasmine materjali“ on kangakudumise alguste tööruum. Kuidas sünnib lõng, kust algab kangas? Mis on kõige vähem, mida kanga kudumiseks läheb vaja? Ma tahan seda teada, läbi tunnetada. Tahan olla kanga sünnihetkes, seista materjali muundumiste raja lähel — luua sellest ja sellega, mis leian, mis siin just praegu on.

Anni Kivisto
Argielu ja loomeprotsessi ristamine: käsitöövaip torketikandi tehnikas
2021

Juhendaja: Taavi Hallimäe, Johanna Ulfak
Tehnika: torketikand

MIS?

Vaade torketikandi tehnikas valminud käsitöövaipade loomisesse, mille käigus uuriti infoajastu mõju loomeprotsessile.

MIKS?

Magistritöö sai alguse isiklikust kogemusest, kui stressist tingitud käelise tegevuse vähenemise tagajärjel tekkis mentaalne takistus igasuguse loomingulise töö vastu. See oli kogemus, mille järel loomeprotsess kui argielu harjumuspärane praktika asendus apaatsuse ja sotsiaalmeedia ületarbimisega.

KUIDAS?

Uurimus koosneb kahest praktilisest katsest: eksperimentaalteosest, mille käigus mõtestan lahti isikliku käsitöö tegemise kogemuse, ja eksperimendist katsealustega, mille tulemuste põhjal analüüsin esimeses katses kogetut. Eksperimentide käigus valmis kaks vaipa.

Anastasia Rikk
Eemaldumine inimesest
2021
Juhendaja: Piret Valk
Konsultant: Merilin Kruusel

Tehnika: žakaartehnika

Teose inspiratsioon on seotud 2014. aasta augustikuuga, kui elasin nädal aega Prantsusmaal Saint-Martin-sur-Lavezon vallas, mis asub Ardèche'i departemangus Rhône-Alpes piirkonnas, ümbritsetuna lavendlipõldudest. Lummus, mis mind lavendliväljal köitis, asub justkui väljaspool aega ja ruumi- päris kindlasti väljaspool viit meelt. Sõltumatu sellest, mis toimub ümberringi, lummus lihtsalt on. Olenemata, kelle territooriumil see asetseb. Sõltumatu sellest, mis tsivilisatsioonis toimub. Lummuse hetk on vaba materiaalsest sahmimisest. Joonistasin ja kudusin selle hetke nüüd, peaaegu seitse aastat hiljem üles, kuid lummus, sümboliseerides aja voogamist, on minu jaoks aegumatu.

Töödega saab tutvuda EKA TASE virtuaalnäitusel: tase21.artun.ee



Ingrid Helena Pajo. Foto: Martin Buschmann

Mari Adamsoni nimelise parima tekstiilitudengi stipendiumi laureaat 2021. aastal on magistritaseme lõpetaja Ingrid Helena Pajo.

Ingrid Helena loominguliste tegemiste kohta on öeldud:

„Teda võib pidada kontseptuaalseks ja protsessikeskseks autoriks, kes otsib new wave esteetikas ürgseid juuri.“ (Abakhan Creative Award 2019 žürii)

Ingrid Helena Pajot iseloomustab laiem vaade, sümpaatne hoiak, mille kohaselt pole tarbekunst väiksema loomingulise potentsiaaliga kui kujutav kunst ning seda just tarbekunsti meelelisuse ja isiklikku meisterlikkust eeldava iseloomu tõttu. (Tsitaat Jan Kausi retsensioonist Ingrid Helena Pajo magistri-tööle „Labased tunnetused: kangakudumine kui naasmine materjali“ : „Samuti on vajalik meelde tuletada, kuidas käsitsi töötamine muudab protsessi sama oluliseks või olulisemaks kui tulemuse. Seetõttu omandab tabavalt sõnastatud küsimus „kuidas maailm jälle käte vahele saada?“ (lk 61) lisaks tunnetuslikule kaalule ka eetilise kaalu – teha midagi tegemise rõõmu ja tegelikkusega vahetu kontakteerumise, mitte kasu pärast.“)

Mõned Ingrid Helena Pajo saavutused:

2018 BA õppekava tekstiilidisaini lõpetamine tulemusena cum laude

2019 Eesti Tekstiilikunstike Liidu auhinna Aasta Noor Tekstiilikunstnik 2018 nominent

2019 Abakhan Creative Award (Eesti Kunstiakadeemia moe- ja tekstiilieriala tudengitele loodud stipendium 2018, 2019) nominent

2019 laureaat Sihtasutus Archimedes tunnustuse aasta õpirändur õppurite kategoorias 2020 FabianoInAquarello Young-Talent Eesti konkursi võitja

2021 lõputöö esile toomine EKA Noore tarbekunstniku preemia komisjoni poolt

Eesti Kunstiakadeemia tekstiilidisaini osakond jagab õppetöös edukale ja loominguliselt aktiivsele tudengile stipendiumit alates 1998. aastast ehk käesoleval aastal 24. korda. Tunnustus on mõeldud õppetöös häid tulemusi saavutanud aktiivsele tekstiilitudengile. Stipendiumit rahastab EKA tekstiilidisaini osakond.

PALLASe tudengite projekt.

RÜÜRUUM

Liisi Tamm, Anett Niine
Tellija: B210 arhitektid

Järgmised 10, 50, 100 ja ilmselt enamgi aastat on inimkonna suurim väljakutse koostöö. Ehk on hea koostöö võti vastandlikuna kõlav individualism? Vaid oma mõtetes ja tegudes vaba inimene, kes ei tunne vajadust oma isiklikke piire kaitsta, saab seada need piirid iseendast kaugemale. Nii on ruumi rohkematele ligimestele ja kasvab ka see koht, mida peame koduks. Me ei ole enam osakesed maailmast, vaid maailm on saanud osaks meist.

Kuidas elada aga kodus, mille ulatus on tuhandeid või kümneid tuhandeid kilomeetreid? Kus seltskonda, kui soovida, on alati kõikjal, nii päriselt kui virtuaalselt? Kus ei ole enam põhjust ankurdada oma elu betooni abil maasse?

Maailm, milles maaomandi ja kinnisvara ihaldusväärsus on kahanenud ning inimeste vabadus ja liikuvus kasvanud, soosib ehitus- ja rõivakunsti lõimumist. Erinevad ürbid, hõlstdid ja keebid võimaldavad luua oma ruumi nii tehis- kui looduskeskkondades. Meie ruumitaju muutub — nii nagu töö ja meelelahutus käivad meiega kaasas, kuhu me ka ei läheks, tuleb meiega kaasa ka oma ruum. See ei ole individualistlik kapsel, vaid keha ja keskkonnaga kohanduv mitmevormiline kest.

Rüüruume saab endaga kaasas — seljas — kanda või nendes istuda, pikutada, magada. Rüüd saab mitut moodi vormida, avatumalt kutsub see suhtlema või ümbrust nautima, suletult saab end teistest eraldada, pausi pidada. Vastavalt omaniku soovile on rüüsse paigaldatud taastuenergia toimiv pindküte, valgustus, erinevad sensorid või andurid, laadimisvõimalus. Energia ammutatakse inimese liikumisest ja päikesest või laadimisalal salvestatud energiat tarbides.

Rüüd valmisid arhitektuuribüroo b210 tellimusel ning on eksponeeritud näitusel eesti Arhitektuurimuuseumi 30. juubelinäitusel "Majad, mida me vajame": <https://www.arhitektuurimuuseum.ee/naitus/maja-mida-me-vajame/>





TÄHENDUSED.

Piltvaibad Pallase tekstiiliosakonna metoodilisest fondist.

8.-30.04.2021 galeriis Pallas Tartus

26.05-29.06.2021 Uue Kunsti Muuseumis Pärnus

Näitus TÄHENDUSED avab ukse Pallase tekstiiliosakonna metoodilise fondi kõige kaugematesse soppidesse ja tutvustab valikut kahekümne viie aasta vältel valminud gobeläänidest.

Piltvaiba kursus on Pallase tekstiili õppekavas kolmandal õppeaastal ja igal kord alustavad uued tudengid erineva teemaga. Selleks hetkeks on üle poole õpingutest läbi ning kogemusi töötamiseks kompositsiooni, värvi ja materjaliga on kogunenud omajagu. Nii saab gobeläänitehnika tundmaõppimise kõrval keskenduda tähendusele, teose sõnumile ja leida selle avamiseks just autorile sobiv väljendusviis. Kõrvuti kursusetöödega on näitusel eksponeeritud ka mitmed lõputööd. Gobeläänidele on jõudnud autoritele olulised inimesed ja sündmused, kohtumised ja dialoogid, kodukohta või kodulinna kogemus. Peategelane

töodes on enamasti aga autor ise, olles kord nähtaval ja kord nähtamatul moel pildil osaline.

1990ndate lõpuaastatel valminud töodes on tuntavat maalilisust, kavandite pintsli tõmbed on mängulised, lisanduvad graafilised jooned ning kollaažile omane selgus ja lakoonilisus. Kõige varasem töö näitusel on Alide Zvorovski 1996. aastal valminud gobelään, mille hõõguvpunasel taustal troonib kummaline sajajalgne tool. 2000ndate algus toob kavandamise võimalustes muudatuse, esimesena valib oma idee teostamiseks fotorealistliku suuna Triinu Pungits teoses „Marilyn“. Siit edasi mängureeglid muutuvad ja piirid kaovad, kavandid valmivad kiht-kihilt, vaheldumisi paberil ja digitaalselt. Uuritakse oma elukeskkonda, mitmel aastal on teemaks Tartu linna vaated. Oluliseks muutuvad perekonnafotod ja juurte avastamine läbi mitmekordse tõlkimise ühest materjalist teise,

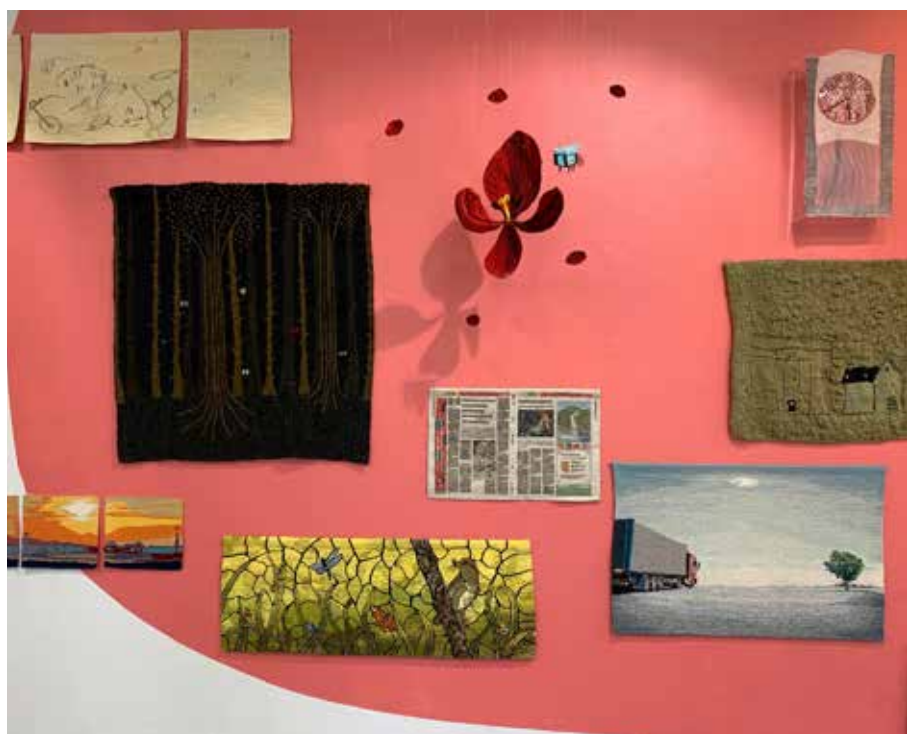
töodes avalduvad ka ühiskonnakriitilised teemad. Digitaalse kavandamise võimalused on toonud töödesse täpsemad detailid, mis omakorda panevad proovile ka kuduja meisterlikkuse. Eva Mustonen teeb oma vaibas „Kleit“ veel sammu edasi, teostab esmalt materjalis oma mälestuste suvekleidi ning seejärel ilmub kleidi kandja gobeläänvaibale. Järgnevatel aastatel pöördub tähelepanu materjalidele, valmivad mitmed ebatraditsioonilised vormiotsinguga vaibad. Materjal kui mõjutaja ja määraja muutub kompositsioonides otsekui kaasautoriks.

Mitmel aastal on tudengid oma gobeläänidega edukalt kandideerinud rahvusvahelisel gobeläänikonkursil ATA Student Award, näitusesaalist leiab ka 2020. aastal konkursil esikoha pälvinud Marge Alliku gobelääniseeria Ice I-III. Viimaste aastate töodes mängivad olulist rolli inimsuhted, koos ja eraldi olemine. Mari-Triin Kirsi detailidest koosnev teos „Kodu“ toob vaatajani meenutuse kodusest tulbipeenrast, Anett Niine teos „Õed“ kujutab kahe õe omavahelisi suhteid, Liisi Tamme seeria „Naiste jutud“ paneb vaataja mõistatama juttude sisu ja jutuajamise olulisuse üle. Yuuki Vähi säravate kujunditega gobelään „Hilisõhtune kohvipaus“ mängib reaalsuse ja ebareaalsuse piiril, kutsudes vaataja ootamatutest kujunditest koosnevasse muinasjutulisse maailma.

Näitusel eksponeeritud tööde autorid on: Marge Allik, Helen Kangro, Anett Niine, Liisi Tamm, Yuuki Vähi, Kail Kuresoo, Ester Must, Mari-Triin Kirs, Anneli Kurm, Helene Põdra (Puusep), Anastasia Rikk, Marielle Sari, Mairi Sild, Marta Tuulberg, Ilja Uhlinov, Birgit Uiibo, Therese Ostrat (Sild), Maarja Leola, Liina Tiidor, Leelo Moor, Hertta Võido, Kairi Lentsius, Liis Somelar, Sarah Lend (Kopli), Ingrid Kõiv (Amarouche), Kristi Haav, Terje Salupuu, Mari Käosaar, Katre Kesküla (Piho), Eva Krustok (Sikka), Maarja Tamjärv, Thea Ilusmets, Margit Kullas, Eva Mustonen, Riin Palumets, Kaisa Reimand, Helen Valk-Varavin, Evelyn Reemann, Anu Raat, Siiri Kukkk, Miina Leesment, Mari-liis Alev, Katrin Trumm, Rane Riis, Diana Hints, Liis Pihlik, Kaidi Ploomipuu, Kaili Kalle, Marju Paal, Eva Jakovits, Helena Toots, Anniki Tropp, Hanna Korsar, Epp

Katus, Triinu Pungits, Signe Friedenthal (Vilde), Mari Vaaderpall, Hanna Roosi, Heike Viigileht (Sepp), Alide Zvorovski. Uue Kunsti Muuseumis eksponeeriti valikut gobeläänidest, Andero Kalju videotuuri Tartus galeriis Pallas eksponeeritud ulatuslikust väljapanekust saab näha siit: <http://bit.ly/tähendused>

Tudengite piltvaibasemestrit on läbi aastate juhendanud professor Aet Ollisaar, tööde valmimisele on kaasa aidanud osakonna meistrid Kaire Saan (Kukk), Veinika Västrik, Liina Kool ja Marju Roos. Näituse kuraatorid on Aet Ollisaar ja Madis Liplap, näitused kujundas Madis Liplap.





Ester Must

Aeglaselt vahetuvates värbilistes valgustes, tõusevad vaibas esile kord sotsiaalsele seotusele viitavad pusletükid, kord kehatajule viitav siluett.



Malle Soosaar

Gobelään "Olemus". Sotsiaalsed rollid läbi filtrite

Lõputöö

Ester Must

Juhendaja: prof Kadi Pajupuu

Olen täheldanud, et igal inimesel on minust täiesti erinev ettekujutus. Sõbrad teavad minust palju, tuttavad põgusalt infot ja võõrad viivad ehk näo ja nime kokku. Keegi peab mind energiapommiks, mõned arvavad, et olen tagasihoidlik. Samuti on minu arusaam pärast sõbrast teistsugune, kui näiteks tema töökaaslasel.

Uurin oma lõputöös, milliseid rolle võtavad ja loovad inimesed vastavalt neid ümbritsevale olustikule, miks on rollid niivõrd erinevad ning mis nende kujunemist mõjutavad.

Rollidest lähtudes valmib gobelään, mille kujutised vahelduvad värbilistes valgustes, kasutades valguste neeldumise põhimõtet. Iga kiht sümboliseerib ühte peamist rolli mu elus. Koos loovad pildid terviku, mis muutub nähtavaks neutraalses valguses.

Termotundliku värvipigmenti kasutamine unikaalsete meestesärkide näitel

Lõputöö

Malle Soosaar

Juhendaja Piret Valk MA

Minu lõputöö eesmärk on väljendada inimese individuaalsust ja isikupära. Töö on edasiarendus minu varasemalt ilmunud moekollektsioonist "VÄGI", mille üheks osaks olid autoritehnikas trükitud must-valged meeste triiksärgid. Edasiarendusena soovin kirjeldatud triiksärgi disaini tuua personaalset lähenemist. Selleks kasutan oma töös soojustundlikku värvipigmenti, mis võimaldab väljendada inimese füsioloogilist eripära.

Lõputöö aktuaalsus väljendub soovis käsitleda unikaalsust tänapäeva maailmas. Ülemaailmne epideemia ja vajadus eritingimuste kehtestamiseks ühiskonnas - millest üheks on maski kandmise kohustus - on toonud muutusi isikupära väljendamise võimalustes. Termotundlik särk võimaldab kandjal oma rõiva välisilmet ise kujundada.

KOOD. Teraapiline varrastel kudumine

Lõputöö

Helen Kangro

Juhendaja: Siiri Minka

Lõputöö teema valik kasvas välja isiklikust vajadusest tegeleda kirjatöö kõrvale millegi tuttava, lõõgastava ja inspireerivaga – varrastel kudumisega. Olin varemgi kudumist intuitiivselt kasutanud pingeliste aegade silmitsi seistes, kuid suuremat huvi hakkasin selle teraapilise olemuse vastu tundma tekstiili eriala viimasel kursusel. Lõputöö raames uurisin varrastel kudumise teraapilisi omadusi, selle potentsiaali ja hetkeseisu teraapiavaldkonnas ning mis seoseid ja tähendusi kudumine endas kannab.

Loomingulises projektis lähenesin kudumisele teraapilise ülesandepüstituse kaudu, kus lõng täidaks minu eneseteadvustamist toetava meediumi rolli. Loovtööks valmis teraapilise protsessina minu emotsionaalset tundlikkust kajastav teos "KOOD".

Käsitaftingtehnoloogia võimalused – ideest vaibani

Kaidi Mikk

Juhendaja: prof Aet Ollisaar ja Liina Kool

Lõputöö eesmärgiks on uurida käsitaftingtehnoloogia võimalusi ja anda lühike ülevaade selle tehnoloogia arengust. Töö põhieesmärgiks on luua õppematerjal, mis toetab käsitaftingtehnoloogia õpetamist Kõrgema Kunstikooli Pallas tekstiiliosakonnas.

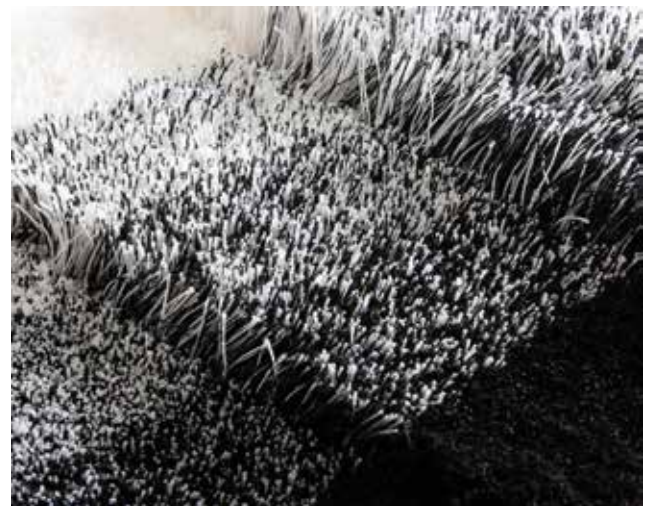
Teostatud vaibanäidised tutvustavad käsitaftingtehnoloogia võimalusi saavutada kudumisel erinevaid narmaste tüüpe ja pikkusi. Näidiste teostamisel on kasutatud valget ja musta lõnga ning nende segusid.

Käsitaftingu võimaluste rohkus võlus mind esimesel kokkupuutumisel, selle tehnoloogia kiirus ja võimsus annab tegijale võimaluse luua lõputult uusi mustreid ja kujundeid. Lõputöö tegemisel saadud kogemust soovin rakendada tulevikus disainvaipade loomisel.



Helen Kangro

Kaidi Mikk





Kail Kuresoo

**Koiefekt ehk lugu kaduvast
gobeläänist**

Lõputöö

Kail Kuresoo

Juhendaja: Eva Jakovits MA

Oma lõputöös soovin vaadelda enda kootud gobelääni kadumist, pakkudes seda toiduks riidekoidele. Läbi Jakob von Uexküll'i maailma mõiste uurin lähemalt, kuidas koid võiksid minu gobelääni näha ja tajuda. Mind huvitab, kuidas söödud gobelään võiks olla osa millegi uue tekkimisest. Teose vaatajad võiksid saada tunnistajaks, kuidas vaip saab pinnaseks teiste olendite elutsüklitele, mille ainsaks eesmärgiks ja loominguks on söömine ja paljunemine. Või on ehk koideks muundunud vaibal soov avada meile hoopis teist perspektiivi?

Naised. Sallide kollektsioon

Claire Pixie Aunison

**Juhendaja: Anu Samarüütel-Long
MA**

Minu lõputöö eesmärgiks on viia illust ratsioonid naise arhetüüpide tekstiili- le, andes nii oma loomingule liikuvuse ja elu. Loon neljast sallist koosneva kollekt- siooni, milles iga sall on kui amulett, toe- tades kandja enesekindlust ja isikupära.

Sall on mitmekülgne aksessuaar – li- sand, millel võib ka olla praktiline kait- se-eesmärk, näiteks tuule või päikese eest. Annan disainerina sallidele kujun- duse, värvid, suuruse ja kuju. Kandjale jääb võimalus ise otsustada, kuidas seda kasutada.

Kollektsioon on inspireeritud minu va- navanaemast Elvast, kes pärandas mulle tahtejõu, inspiratsiooni ja kire luua eri- nevaid tekstiilseid pindu. Elsas avaldusid kõik minu töös käsitletavad arhetüübid. Ta oli nii tütarlaps, armastaja, perenaine ja kindlasti ka kuninganna.



Claire Pixie Aunison



Marge Allik. EHME

Kollektsiooni EHME esitlesin Estonian Fashion Festivalil, Omamoe etendusel, mis sellel aastal, sarnaselt paljude teiste ettevõtmistega, toimus veebipõhiselt. Kollektsioon filmiti Omamoe korraldustiimi poolt üles Heimtali muuseumi aladel ja esitleti veebis 10.juunil k.a.

EHME on silmuskudumite kollektsioon, mille põhiliseks tooraineks on Eestis kasvatatud lammaste ja kitsede vill. Eesmärgiks on väärtustada ning propageerida kodumaise tooraine kasutamist ja jätkusuutlikku moodi. Kollektsioon näitab, et traditsioonilist ning meile käepärast materjali võib kasutada uudsel ja mitmekülgasel moel, võimaldades samas jälgida tootmisahelat tooraine päritolust kuni toote valmimiseni. Piltlikult öeldes võib rõiva omanik minna ja teha pai villa annetanud lambale.

Põhimaterjalina kasutatud villane, naturaaltsoonis lõng, rõhutab kollektsiooni põhjamaisust ja kohalikku päritolu. Erinevad lambatõud pakuvad toorainena mitmekesisest looduslikku värvi valikut ja mitmesuguses pehmuse astmes villa. Materjalina on kasutatud nii siidiselt pehmet wensleydale, Lyn'i, meriino ristandlambavillast poolkammlõnga kui ka Eesti Maalamba kraaslõnga. Põnevust lisab Eestis kasvatatud kitse villast mõhäärilõng. Lisandina on kasutatud linast niiti, mis annab kollektsioonile kergust ja õhulisust. Sellises materjali koosluses rõivaid on mugav kanda nii põhjamaisel suvel, kui külmal talvel. Ka kõige läbi paistvam ja õhulisem struktuur pakub külmas kehale vajalikku soojust ja samas mõnusat õhkjahutust kõrgematel temperatuuridel.

Kollektsiooni inspiratsiooniallikas peitub Mulgi kuube kaunistavas kaaruspaelas. Motiiv vormub rõivakollektsioonis kudumi mustriteks, vormideks ning lõigeteks, andes rõivastele voogava ja õhulise joone. Kudumid seovad omavahel tra-

ditsioonilise rahvarõiva ja kaasaegsed moevoolud, pakkudes põnevust pitsiliste tekstuuride, omanäoliste lõigete ning materjali kombinatsioonidega.

Marge Allik



Blogis Textile Forum kirjutab Beatrijs Sterk 17. Lodzi vaibatriennaalist

Konkursi tähtaeg on **22. veebruar 2022**. Triennaali märksõna on ENTANGLED STATE, mis eesti keeles võiks olla PÕIMITUS-OLEK (viidatakse kvantfüüsika mõistele)

Osalemistingimused on lingil

https://cmwl.pl/public/uploads/REGULATIONS_17_ITT_EN.pdf

Osalemistaotlusi oodatakse kõikjalt maailmast, töö ei tohi olla vanem kui 3 aastat. Töö maksimaalsed mõõtmed on 3x3x3m.

Taotlusvormi leiab siit <https://form.jotformeu.com/CMWL/karta-zgloszeniowa-do-triennale>

Minitekstilide näitus Poolas

12 Baltic Mini Textile Gdynia 2022

Teema: NATURE / loodus, loomus

Tähtaeg: **31. oktoober 2021**

Osaleda võivad professionaalsed kunstnikud. Üks autor võib esitada kuni 3 tööd. Tööd peavad mahtuma mõõtmetesse 20x20x20cm.

Žürii valib saadetud fotode põhjal 50 lõppvooru pääsejat.

<https://www.muzeumgdynia.pl/2021/04/zaproszenie-do-udzialu-w-konkursie-call-for-entry/>

Fiberart International 2022

ootab taotlusi **31 augustini, 2021**. Tegu on maineka tekstiiliettevõtmisega USAs

Osalustingimused

<https://fiberartinternational.org/>

Näituse eesmärk on näidata innovatiivseid töid, mille juured on traditsioonilistes tekstiilmaterjalides, struktuurides, protsessis ja ajaloos. Oodatud on ka tööd, mis uurivad kiudude ja loovuse ootamatuid seoseid teiste kunstiliikide võtmes.



Iolba Odra (Latvia) "Water Skin", embroidery / matchbox base, silk thread, 20 x 20 x 2 cm, photo Leszek Zurek, detail. Work from the 11th Baltic Mini Textile Gdynia 2019; Gdynia City Museum Prize



Inna Krusina (Latvia) "Private Endlessness", mixed technique, stitching / polyethylene, linen, 20 x 9 cm, photo Leszek Zurek; Work from the 11th Baltic Mini Textile Gdynia 2019; Grand Prix of the Mayor of the City of Gdynia



Sue Stone (UK) "Self Portrait with Bear and Maiden", hand and machine stitch with applique / linen, cotton threads on linen and cotton fabrics, 18.5 x 19.5 x 1 cm, photo Leszek Zurek; Work from the 11th Baltic Mini Textile Gdynia 2019; distinction

<https://www.textile-forum-blog.org/>

Kuvatõmmis Beatrijs Sterki minitekstilide-teemalisest sissekandest



Merike Männi oma vaiba ja EKA tudengitega.

Merike Männi

85

Eesti Tekstiilikunstnike Liit soovib oma pikaajalisele liikmele väärrika tähtpäeva puhul palju õnne!

Aastatel 1978-1998 oli Viivi-Merike Männi EKA tekstiilikateedri dotsent, tema ruumispetsiifilisi vaipu ja ruumilisi teoseid on 1970ndatel ja 1980ndatel aastatel tellitud näiteks Hotell Viru restorani (kujundus valmis 1976), Olümpia Purjespordikeskuse (valmis 1980) ja Von Glehni Lossi (vaibad valmisid 1983). Kaks suuremat tööd 90ndatest on olnud Tallinna Linnavalitsuse vapivaip (valmis 1997) ja Tallinna Linnavolikogu vapivaip (valmis 2007). Tänapäevase loominguliselt aktiivne ja särav tekstiilikunstnik on läbi aastate osalenud Eesti tarbekunsti ülevaatenäitustel ja Eesti Tekstiilikunstnike Liidu aastanäitustel ning korraldanud mitmeid isikunäitusi.

Juubilarid 2021

85

Merike Männi

75

Milvi Thalheim

Tiiu Valdma

65

Anneli Säre

60

Anne Tootmaa

55

Ainikki Eiskop

Krista Leesi

Lillian Meister

Aet Ollisaar

Ülle Saatmäe

45

Kerli Kaljuste

Eva-Liisa Kriis

Anu Rajamäe

Tuuli Silber

40

Annika Kiidron

Marilyn Piirsalu

Tuuli Reinsoo

35

Eva Mustonen

25

Karolin Innos

Ingrid Helena Pajo

Palju õnne!

Kolleegid. 7. juunil raamatu Tegijad esitlusel ARS kunstilinnakus. Foto Toomas Huik



EteKL
estonian
textile artists'
association

Koiliblikas nr 59

on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.
www.tekstiilikunst.ee
facebook – Eesti Tekstiilikunstnike Liit
Instagram – @eestitekstiilikunst

Kallid kolleegid! Makske
liikmemaksu!
liikmemaks 20€/ pensionäridel 10€
Eesti Tekstiilikunstnike Liit
SWEDBANK
a/a EE332200 221013989379